



PERUSTETTU  VUONNA 1889

HELSINGIN SANOMAT

Tiistaina 2. heinäkuuta 2019 Viikko 27. N:o 174 (43217). Irtonumero 3,50 €, kotiin tilattuna alk. 1,27 €/pv (12 kk:n jatkuva tilaus).

52 sivua



AINO NATIONS CUP

4.-7.7.2019 JÄRVENPÄÄ

TULE VIETTÄMÄÄN IHAHAA KESÄPÄIVÄÄ!

Jos aiot mennä kesän aikana
yhteen urheilutapahtumaan, valitse Aino Nations Cup.
Koulu- ja esteratsastuksen kansainväliset huiput,
kilpaurheilun jännitys ja koko perheen viihde
Suomen moderneimmassa ratsastuskeskuksessa
tekevät Aino Nations Cupista
kesän ikimuistoisimman, erilaisen elämyksen.
Kaikki tämä yhdellä lipulla.



5.7. PERJANTAINA
**Johanna Försti
& Pajabändi**



6.7. LAUANTAI
Kengurumeininki

Katso koko ohjelma ja varaa liput
www.ainonationscup.fi

Liput:
Aikuiset alk. 25 €
Lapset alk. 17,50 €



Alle 10-vuotiaiden lasten
sisäänpääsyn maksutta tarjoaa
Suomen Ratsastajainliitto.

Tarjolla paljon
ohjelmaa
myös
lapsille!



MANDATUM LIFE

1860
A.TILLANDER
JALOKIVISEPPÄ



Veuve Clicquot



RUUTU



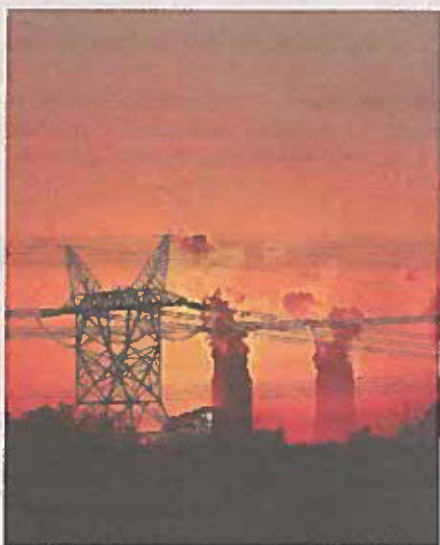
Järvenpää

viinarallin?

JONNE HEINONEN / HS



Ulkomaat A 20–21



Lethabon lämpövoimala Etelä-Afrikassa käyttää energianlähteenään hiiltä.

Kiinalaista hiilivoimaa rakennetaan maailmalla

Kaupunki A 16–17



Vesa Heilala on rakentanut avaruusteemaisen Fiat Uno -auton.

Vesa Heilalan avaruusmatka odottaa yhä toteutumista

Tiede B 8

KIMMO TASKINEN / HS



Outo eläin pelottaa ihmistä

Kun ihmisiltä kysyttiin, mitkä eläimet pelottavat ja inhottavat, käärmeet sijoittuivat melko korkealle. Evoluution vuoksi ihminen reagoi herkemmin eläimiin kuin vaikkapa autoihin.

A PAAKIRJOITUS, KOTIMAA, KAUPUNKI, ULKOMAAT, TALOUS, URHEILU

Biokaasuautolla kesäiseen Suomeen

Ronja-Ilona Junkkari ja hänen poikansa Leevi Järvenperä huristelevat parin viikon aikana biokaasuautolla pitkin Suomea. He toivovat tempauksensa tekevän tutuksi biokaasuautoja ja vähäpäästöistä autoilua. ► Kotimaa A 13

Oodi näyttää siltä kuin havainnekuvassa

Arkkitehtien havainnekuviissa rakennukset näyttävät usein paljon paremmilta kuin todellisuudessa rakennusten valmistuttua. Helsingin keskustakirjasto Oodi vastaa kuitenkin havainnekuviissa luvattua. ► Kaupunki A 18

Vääntö EU:n johtajanimityksistä jatkuu

Euroopan unionin johtajat joutuivat maanantaina luovuttamaan keskusteluisa johtajanimityksistä, kun keskustelut olivat jatkuneet yli 20 tuntia. Huippukokous jatkuu tänään tiistaina. ► Ulkomaat A 22

Teräksenkova taisto MM-finaalipaikasta

Jalkapallon naisten MM-kisoissa ratkeaa tänään, pelaako loppuottelussa Englanti vai Yhdysvallat. Kentällä nähdään samaan aikaan kisojen kolme parasta maalintekijää. ► Urheilu A 28–29



NHL-joukkueilta luvassa siirtouutisia

Jääkiekkoliiga NHL:n vapaat agentit saavat maanantaista alkaen tehdä sopimuksia uusiin seuroihinsa. Esimerkiksi San Josen Joe Pavelskin kerrotaan olevan menossa Dallas Starsin riveihin. ► Urheilu A 29

B KULTTUURI, TIEDE, MIELIPIDE, TÄNÄÄN, TV & RADIO, SÄÄ

Eripuraisuus pääsi esille näyttelyyn

Helsingin kaupunginmuseon näyttely Toista mieltä! käsittelee näkökulmien erilaisuutta ja eripuraa viiden taiteilijan teosten voimin. Esillä on muun muassa sympaattisen varatuomari Hjalmar Lindenin kohtalo. ► Kulttuuri B 4

Kahvi voi kiihdyttää ruskeaa rasvaa

Ruskea rasva kuluttaa energiaa, kun valkoinen rasva varastoi sitä. Ruskean rasvan aktivoiminen voisi auttaa painonhallinnassa. Kokeet hiirillä ja ihmisillä olivat lupaavia. Toisaalta lihavuus lisääntyy kahvimaissakin. ► Tiede B 9

KAUPUNKI



Kaupunkitoimitus
Esimies: Kalle Siltverberg
hs.kaupunki@hs.fi +358 9 122 7575

Avaruus: "Minulla on tämä avaruusharrastus tainnut lähteä vähän räpylästä", sanoo Vesa Heilala

Rakettimies valmiina lähtöön

Vesa Heilala otti pankista ison lainan ja osti lipun avaruuslennolle, mutta epäonnistuneet koelennot ovat viivästyttäneet matkaa vuosilla.

Juho Jokinen HS

HELSINGIN korkeimmalle paikalle, Malminkartanon täyttömäen huipulle kipuaa pikkuinen Fiat Uno. Jyrkässä mäessä rymistelevän auton taakse muodostuu rönsyilevä pölypilvi, joka on kuin köyhän miehen versio nousukiidossa olevan avaruusraketin perässä versovasta savuputasta.

Pölypilvi ei ole suinkaan ainoa asia, joka huo löyhiä yhtäläisyyserkkeitä avaruusmatkailun ja sinivalkoisen Fiat Unon välille. Näkyvimmit seikat ovat rekisteritunnus KUU-1 ja katolle viritelty jäljitelmä rakettien laukaisu-
alustasta.

Auto ei itse asiassa olekaan mikä tahansa Fiat Uno, vaan Raketti-Uno 3.33.

Kuljettajan paikalta nousee mies, joka on maalannut kenkensä ja erikoisen autonsa etupuskurin samalla sinisellä spraymaalilla. Hänellä on päässään propellihattu.

"Minulla on tämä avaruusharrastus tainnut lähteä vähän räpylästä", mies kertoo.

Hän on Vesa Heilala - avaruusmatkan itselleen ostanut helsinkiläismies.

Heilala, 52, pani säästönsä kasaan, otti pankista yli 100 000 euroa lainaa ja osti vuonna 2010 lipun 200 000 dollarilla Virgin Galacticin avaruuslennolle. Silloisten valuuttakurssien mukaan hinnaksi tuli siis noin 151 000 euroa.

Vuodet ovat vierineet, mutta avaruuteen hän ei ole päässyt vielä. Merkittävintä takapakkia brittimiljardööri Richard Bransonin luotsaamalle Virgin Galactic -avaruushankkeelle aiheutti loppuvuodesta 2014 sattunut onnettomuus, jossa kuoli toinen avaruuslentokoneen piloteista. Ahus hajosi kesken koelennon Mojaven autiomaan yllä Kaliforniassa Yhdysvalloissa.

AVARUUSMATKAA odotellessaan Heilalalla on ollut aikaa muun muassa Ononsa avaruusteemaiseksi muokkaamiseen. Tämä sivuprojekti alkoi, kun hän myi Audi A8 -autonsa ja osti Fiatin 900 eurolla. Toiset 900 euroa maksoi

Kuka?

Vesa Heilala

- Syntynyt lisalmessa vuonna 1966, asuu nykyisin Helsingissä.
- Kauppatieteiden maisteri.
- Varasi 21.1.2010 matkan avaruuteen Virgin Galacticin raketilla.
- Lento kestää 2,5 tuntia, ja matkustajat ovat painottomassa tilassa viisi minuuttia sadan kilometrin korkeudessa.
- New Mexicosta Yhdysvalloista lähtevään avaruuslentokoneeseen mahtuu kaksi pilottia ja kuusi matkustajaa.
- Harrastaa avaruusasioiden lisäksi muun muassa sukellusta, leuanvetoa, moottoripyöräilyä ja mokkapalojen leipomista.

erikoisrekisterikilpi KUU-1.

"A8 oli äärettömän tylsä auto. Eihän se ketään hymyilyttänyt", Heilala sanoo.

Raketti-Uno on toista maata - tai kuuta. Auto on niin erikoinen kapistus, että jo sen ulkokuori saa hymyn huulille. Ainekset todelliseen naurunremakkaan ovat kasassa, jos pääsee vilkaisemaan Unon tuunattuihin sisätiloihin. Monenlaisen tilpehöörin seasta sieltä löytyy esimerkiksi ohjauspaneeli, jossa on omat nappinsa niin hapelle, sisulle kuin Kossulekin.

Koristeviritelmästä ei kuitenkaan saa oikeasti väkijuomaa. Se sopisikin huonosti autoiluun ja tietyvästi myös avaruusmatkailuun.

ERISKUMMALLINEN Uno kuvastaa hyvin Heilalan asennetta. Hän suhtautuu projekteihinsa tosissaan mutta huumoria unohtamatta.

Raketti-Unoilla rakettimies on käynyt muun muassa Ford Mustangien kokoontumisajoissa ja Leijonien maailmanmestaruushumussa öisellä Kauppatorilla. Silkka näyttelyesine Uno ei kuitenkaan ole: it-projektipäällikkönä työskentelevä Heilala ajaa sillä muun muassa työmatkansa.



Erikoisautoilla pääsee kätevästi myös harrastamaan.

"Sopii hyvin kolme tyyppiä ja kolme golfbägiä, mutta ei mene neljää."

Heilala on varustellut Raketti-

Unoaan seitsemän vuoden aikana niin suurella määrällä erikoisuuksia, ettei niitä kannata edes yrittää listata yhteen lehtijuttuun.

Oman mainintansa ansaitsee vielä kuitenkin kalsarimainos, joka vangitsee katseen avaruusteeman keskellä.

Kalsarit kielivät siitä, että Hei-

lala on jopa tuotteistanut monipuolisen avaruusharrastuksensa. Hän on siis teettänyt myyntiin muun muassa rakettibokseja, joita on kuulemma mennyt kaupaksi noin 150.

Kalsareita mainostetaan auton kyljessä sloganilla "osta pala tavasta".

toimitussihteerit: Henni Auvinen, Petri Sajari
Ikoasu: Nelli Ahoala, Kerttu Kiviluoto
kuvatoimittaja: Ella Kiviniemi

KAUPUNKI

Liikenne

Sähköpotkulauta pelottaa näkövammaista

Lautailijat ajavat arvaamattomasti ja pysäköivät kulkureiteille.

Oskar Rönberg HS

VIIME keväänä muun muassa Helsingin katukuvaan tulleet sähköpotkulaudat ovat tehneet kävelystä turvattomamman tuntuista, kokee lähes kuusikymmentä prosenttia suomalaisista. Tämä ilmenee Liikenneturvan Kantar TNS:llä teettämästä gallupista.

Sähköpotkulaudat ja muut uudet liikenteeseen tulleet ajoneuvot ovat myös useimpien vastaajien mukaan vaikeuttaneet liikenteen ennakoimista.

JALKAKÄYTVILLE pysäköidyt ja niillä ajavat sähköpotkulaudat haittaavat erityisesti näkövammaisten liikkumista kaupungissa.

"Läheltä piti -tilanteita sattuu todella usein, kyllä tämä on ihan jokapäiväistä", sanoo vaikeasti heikkonäköinen Kimmo Sääskilahti.

Sinne tänne pysäköidyt sähköpotkulaudat ovat yllättäviä esteitä erityisesti tuttujen reitien varrella, vaikka näkövammaisen pystyy valkoisella kepillään tunnistelemaan, mitä hänen edessään on.

SÄÄSKILAHTI kertoo, että pyöräilijöiden ajaminen jalkakäytävillä on ollut näkövammaisille jo pitkään ongelmana. Sähköpotkulaudat ovat uusi vastaava ja vaikeasti ennakoitava uhka. Kovalla vauhdilla läheistä ajavat sähköpotkulautailijat huomauttavat harvoin näkövammaisia, Sääskilahti sanoo.

"Sähköpotkulautailijat ovat arvaamattomia varsinkin, kun ei pysty näkemään, että ne tulevat. Törmäyksiä sattuu helposti, kun ne kääntyvät nopeasti."

POTKULAUDAT ovat puhuttaneet paljon näkövammaisia.

"Sähköpotkulaudat aiheuttavat sellaista tunnetta, ettei välttämättä uskalletakaan kulkea



Poliisin mukaan sähköpotkulautojen paikka on pyörätiellä.

samalla tavalla kaupungissa kuin ennen. Pyörätiellä liikkuviin voi myös olla vaikea kulkea pysäköityjen potkulautojen takia", Sääskilahti sanoo.

Myös Näkövammaisten liitto on nostanut esille, että sähköpotkulautailijoiden tulisi huomioida kaikkien jalankulkijoiden lisäksi erityisryhmät, kuten näkövammaiset, joille voi aiheutua erityistä harmia.

"Läheltä piti -tilanteita sattuu todella usein."

Kimmo Sääskilahti

VAKAVIMMILTA onnettomuuksilta on tietävästi vielä säästyty, mutta Sääskilahti kertoo kuulensa tapauksesta, jossa sähköpotkulautailija oli törmännyt opaskoiran kanssa kulkevaan henkilöön. Hän toivoo, että sähköpotkulautailijat ajaisivat maltillista vauhtia eivätkä pysäköisi keskelle tietä.

"Jos sähköpotkulautailijat liikkuvat jalkakäytävillä, kuuhuisi niiden ajaa kävelyvauhtia, osana muuta liikennevirtaa", Sääskilahti sanoo.

Poliisin mukaan sähköpotkulaudalla ajaminen jalkakäytävällä on kuitenkin kielletty.

Lyhyesti

Helsinki-Vantaalle lisää rajavartijoita

RAJAVARTIOLAITOS on vahvistanut kapasiteettiaan Helsinki-Vantaan lentoaseman rajatarkastuksessa palkkaamalla 35 uutta rajavartijaa. Uudet rajavartijat aloittivat tehtävänsä viikko sitten.

Henkilökunnan lisääminen on seurausta Helsinki-Vantaan kasvaneista matkustajamääristä. Viime viikolla lentoasemalla avattiin uusi lentoreitti Kiinaan, kun lentoyhtiö Juneyao Air aloitti liikennöinnin Helsingin ja Shanghain välillä.

Uusi lentoreitti tuo viikoittain lisää matkustajia rajatarkastukseen. Lisäksi Schengen-alueen ulkopuolelta saapuvien matkustajien määrät ovat Rajavartiolaituksen mukaan muutenkin olleet kasvussa. STT

JONNE HEINONEN / HS

Helsingiläinen Vesa Heilala on avaruuslentoa harrasteillessaan tuunnannut avaruuden Uno-autonsa avarusrakettiteemaiseksi.



Auton ohjauspaneelissa on omat nappinsa niin hapelle, sisulle kuin Kossullekin, vaikkei napista painamalla oikeasti viinaa saakaan.

Hän on halunnut matkustaa avaruuteen lapsesta lähtien.

"Minusta on kuva, jossa teen 7-vuotiaana Lego-rakettia", nykyisin Suomen avaruustutkimusseuran varapuheenjohtajana toimiva Heilala kertoo.

Virgin Galacticin valmistelma kaupallinen avaruusmatkailukaan ei ole pelkkää haitte- luita, vaan projektia edistetään yhä tosissaan. Vuoden 2014 onnettomuuden jälkeen Richard Branson on tosin ollut varovainen lupailuissaan, milloin ensimmäiset avaruusmatkan ostaneet pääsevät sadan kilometrin korkeuteen.

Heilalalla on oma arvionsa. "Se on edelleen se 1-2 vuotta, mitä olen sanonut viimeiset yhdeksän vuotta."

ODOTUSAIKANA Heilala kertoo huolehtivansa itsestään noudattamalla astronauttien kunto-ohjelmaa, jossa painotetaan keskivartalon ja jalkojen vahvistamista. Hieman erikoisempaa päätä harjoittelussa edustavat eukonkanto ja sadan kilometrin kävely, joiden parissa hän on harjoitellut vain kertaalleen.

Eukonkanto on Heilalan mukaan hyväksi avaruusmatkailijalle sen vuoksi, että se kehittää ryhmädynamiikkaa. Sadan kilometrin kävelyllä hän puolestaan testasi erityisesti henkistä tahtoa.

"Siihen kului aikaa 22 tuntia, enkä suosittelen sitä kenellekään."

Tieteellisempää puolta ja samalla valmistautumisen kohokohtia Heilalan harjoittelussa ovat olleet painottomuuslento ja kieputus astronauttien sentrifugissa.

"Tiedän, miltä tuntuu kun on 5-6 G:n voimat. Silloin kaiken näkee harmaana."

Heinäkuussa Heilala matkustaa jälleen Yhdysvaltoihin, mutta tällä kertaa ohjelmassa on avaruuslentoon liittyvien testien sijasta ilonpitoa. Hän nimitään osallistuu Apollo 11 -avaruuslennon 50-vuotisjuhliin.

"16. heinäkuuta on elämäni kallein illallinen, joka maksaa tuhat dollaria. Onneksi siihen kuuluu open bar", Heilala sanoo.

HEILALA seuraa suurella mielenkiinnolla uutta kilpajuoksua Kuuhun. Yhdysvaltojen avaruushallinto Nasa julkisti toukokuun alussa joudutetun suunnitelmansa, ja astronautit aiotaan viedä Kuuhun jo vuonna 2024.

Kiina puolestaan ilmoitti jo huhtikuun lopulla rakentavansa tukikohdan Kuun etelänavalle vuoteen 2028 mennessä.

Juuri Kiinan suunnitelmien arvioidaan saaneen Yhdysvallat kiirehtimään uutta avaruusohjelmaansa. Heilalalla on kuitenkin tarjota oma värikäs teoriaansa siihen, miksi käynti Kuussa on alkanut kiinnostaa yhdysvaltalaisia vuosikymmenten tauon jälkeen.

"Kuuhun minä lähtisin, mutta Marsiin en ehkä haluaisi."

"Trump haluaa Alan Sheperdin golfpallot sieltä. Se on oikea syy, miksi Trump haluaa Kuuhun."

Alan Shepard oli Apollo 14:n komentaja eli mukana kolmannella Kuuhun laskeutuneella Apollo-lennolla vuonna 1971. Hän on maailman ainoa ihminen, joka on pelannut golfia Kuussa. Käytännössä tämä tarkoittaa kahden golfpallon löymistä siellä.

Yhdysvaltain presidentti Donald Trump tunnetaan niin ikään innokkaana golfin pelaajana. Se lieneekin ainoa todistettavissa oleva fakta, joka tukee Heilalan humoristista teoriaa.

Kuun jälkeen suurvallat tähtyvät Marsiin. Entä mahtaisiko rakettimies Heilalaa kiinnostaa käynti Kuussa tai Marsissa?

"Kuuhun minä lähtisin, mutta Marsiin en ehkä haluaisi – olisi niin hemmetin pitkä ja tylsä lento. Kyllä Kuussakin riittäisi minulle ihmeteltävää."

"Pitäisi myydä vielä 15 000, että saisin avaruusmatkan lainan maksettua", Heilala laskeskelee.

KIINNOSTUS avaruutta kohtaan tarkoittaa kuitenkin Heilalan kohdalla muutakin kuin hassuteltua kalsareilla ja hupiautolla.